

**« Χωρίς αγάπη προς κάθε άνθρωπο γινόμαστε άθελ**  
**» ( Δ' Κυριακή Ματθαίου ).**

**Γράφει ο Μητροπολίτης Ζιμπάμπουε Σεραφείμ.**



Η σημερινή Ευαγγελική Περικοπή αναφέρεται στη μεγάλη αρετή της πίστεως στο Θεό, η οποία όμως πάντοτε πρέπει να συνοδεύεται κι από τις άλλες μεγάλες αρετές που πρέπει να χαρακτηρίζουν τη ζωή του καλού ανθρώπου, όπως είναι οι αρετές της ταπεινοφροσύνης που οδηγεί στην αδιάκριτη αγάπη προς κάθε άνθρωπο που έχει την ανάγκη μας. Στη γνωστή παραβολή του Καλού Σαμαρείτη, οι περισσότεροι εξ αυτών που θεωρούν τους εαυτούς τους διδασκάλους να μας διδάσκουν, τονίζουν ότι πρέπει να αγαπήσεις τον άνθρωπο για να αγαπήσεις το Θεό. Η διδασκαλία της Εκκλησίας μας όμως είναι σαφής, για να αγαπήσεις το πλησίον σου όπως τον εαυτό σου, πρέπει πρώτα να αγαπήσεις το Θεό εξ όλης της καρδιάς σου, εξ όλης της διανοίας σου και εξ' όλης της ψυχής σου. Χωρίς δηλαδή να γίνουμε φορείς του Αγίου Πνεύματος που τονίζει με τόσο σαφή τρόπο ο άγιος Σεραφείμ του Σάρωφ με τη μετάνοια μας, είναι αδύνατο για τον άνθρωπο με τις δικές του δυνάμεις να αγαπάει το συνάνθρωπο του όπως τον εαυτό του. Στη πραγματικότητα αυτή η άδολη αγάπη, που αγαπάς ακόμη και τον εχθρό σου είναι δώρο του Αγίου Πνεύματος, είναι η πραγματικότητα όταν γίνεται κανείς με την άσκηση του «Θεός κατά Χάριν», η Θέωση, η μετοχή μας στις Θείες Ενέργειες του Θεού που τόνισε

τόσο εύστοχα ο άγιος Γρηγόριος ο Παλαμάς κι η Ησυχαστική Θεολογία, στηριζόμενοι στη Θεολογία της Εκκλησίας μας όπως αυτή μαρτυρείται στα κεφάλαια δύο και τέσσερα στο Βιβλίο των Πράξεων των Αποστόλων την Γενέθλιο Ημέρα της Εκκλησίας μας , την Ημέρα της Πεντηκοστής, όπου περιγράφεται η ζωή της πρώτης Χριστιανικής Κοινότητας που τα είχαν όλα κοινά και δεν υπήρχε ουδείς ενδεής ανάμεσα τους.

Η όλη στάση του Ρωμαίου αξιωματικού προς τον Ιησού από-δεικνύει ότι κοντά στο Θεό βρίσκεται αυτός που έχει τις αρετές αυτές. Έτσι στο διάλογο του με τον Ιησού ο Ρωμαίος εκατόνταρχος ομολογεί με πολύ ταπείνωση «Κύριε, ουκ ειμί ικανός ίνα μου υπό την στέγην εισέλ-θης». Θα περίμενε κανείς, ως συνήθως, ότι ο Ρωμαίος εκατόνταρχος ως αξιωματούχος των κυρίαρχων κατοχικών στρατευμάτων στη περιοχή της Καπερναούμ, αλλά και λόγω της Ρωμαϊκής υπεροψίας και του επαγγέλματος του να παρουσιάζεται με ένα συναίσθημα υπεροχής, περιφρόνησης και με ύφος δεσποτικό, όπως δηλαδή συνέβαινε το 1974 με τους βάρβαρους Τούρκους αξιωματικούς στη Κύπρο που βίαζαν ανήλικα παιδιά και ηλικιωμένες γριές γιαγιάδες και πυροβολούσαν ανυπεράσπιστα άοπλα γεροντάκια, ή όπως συμπεριφέρονται τώρα οι Εβραίοι αξιωματικοί στους άοπλους αδελφούς μας Παλαιστινίους, ή όπως χιλιάδες αδελφοί μας υπόφεραν από Χριστιανούς που σταμάτησαν να ακολουθούν τον Ιησού Χριστό όταν εισήγαγαν την αποικιοκρατία και τη δουλεία με την απαράδεκτη πολιτική των φυλετικών διακρίσεων και τη καταπάτηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων της μεγάλης πλειοψηφίας των Λαών των χωρών αυτών που ακόμη υποφέρουν από το πρόβλημα της φτώχειας ή και της εισβολής ισχυρότερων κρατών που δεν σέβονται το Διεθνές Δίκαιο.

Ο Θεός όμως αναδεικνύει ηγέτες που σώζουν τους λαούς τους. Τέτοιοι ηγέτες ήταν ο Μωϋσής, ο Γκάντι, ο Κενυάτα, ο Νάσσερ, ο Νυερέρε, ο Μακάριος, ο Νέλσον Μαντέλα, ο Αραφάτ, ο Οτσαλάν. Όταν οι Λαοί υποφέρουν, επειδή απομακρύνονται από την οδό του Κυρίου με την ανυπακοή τους, συνεχίζει ο Θεός να τους αγαπάει τόσο πολύ που στέλλει τους προφήτες του να κηρύξουν μετάνοια για να μετανοήσουν και να σωθούν. Αποκορύφωμα της αγάπης αυτής του Θεού προς την Ανθρωπότητα είναι η ενανθρώπιση του Υιού και Λόγου του Θεού «οϋτω γάρ ήγάπησεν ό Θεός τόν κόσμον, ώστε τόν υιόν αύτοϋ τόν μονογενή

ἔδωκεν, ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων εἰς αὐτὸν μὴ ἀπόληται, ἀλλ' ἔχη ζωὴν αἰώνιον» (Ιωάννου 1,16).

Το παράδειγμα του Ρωμαίου εκατόνταρχου αποκτά ιδιαίτερη σημασία για την κάθε εποχή για τη συναδέλφωση των λαών και την ειρηνική συνύπαρξη των ανθρώπων. Ἐτσι βλέπουμε τον Ρωμαίο εκατόνταρχο να πλησιάζει τον Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστόν με ἓνα τρόπο ὄλο μετριοφροσύνη και ικετευτικά να παρακαλεῖ τον Ἰησοῦ για την θεραπεία του δούλου του.

Για να καταλάβουμε το μεγαλεῖο της πράξεως του Ρωμαίου εκατόνταρχου πρέπει να ἔχουμε υπόψη μας ὅτι την εποχή εκείνη οἱ δούλοι ἀπὸ κοινωνικῆς πλευρᾶς δεν θεωροῦντο ἄνθρωποι. Τους ἔβλεπαν ως πράγματα ὅπως εἶναι τὰ ἄλλα πράγματα που τὰ χρειάζεται ὁ ἄνθρωπος για μια καλύτερη ζωή. Θεωροῦσαν δηλαδή τους δούλους πράγματα καλά, ὄχι ὁμως ἀπαραίτητα. Φαίνεται ὅτι ἡ μόνη εξαίρεση σ' αὐτὴν κοινωνικὴ ἀδικία ἦταν ὁ Ρωμαῖος εκατόνταρχος που με πολὺ ἀγάπη βλέπει τον δούλο του ως τον συνάνθρωπο του που πρέπει να βοηθούσε ὅπως θα ἀντιδρούσε για να βοηθήσει ἓναν ἀπὸ τους γονεῖς του ἢ ἓνα ἀπὸ τὰ παιδιά του ἢ ἓνα ἀπὸ τους συγγενεῖς του. Ἡ διδασκαλία τῆς Ἐκκλησίας μας, στηριζόμενη στη Θεολογία του Βιβλίου τῆς Γενέσεως περὶ τῆς Δημιουργίας του κόσμου και του ἀνθρώπου, εἶναι πολὺ σαφής. Ὁ κάθε ἄνθρωπος εἶναι «κατ' εἰκόνα Θεοῦ» και κατὰ συνέπεια στη συνάντησή μας με κάθε ἄνθρωπο συναντούμε τὸ Θεό, ἔστω κι αν εἶναι πρόσφυγας και μετανάστης και ἄλλου χρώματος ἀπὸ τὸ δικό μας ἢ ἄλλης θρησκείας κι ἄλλης εθνικότητας. Γι' αὐτό κι ὁ Ευαγγελιστὴς Ἰωάννης στην ἀρχὴ του Ευαγγελίου του τονίζει ὅτι «ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς εἶναι τὸ Φῶς τὸ ἀληθινόν, που φωτίζει πάντα ἄνθρωπο ἐρχόμενο εἰς τὸ κόσμον».

Στο διάλογο του Χριστοῦ με τον Ρωμαῖο εκατόνταρχο, ὁ εκατόνταρχος ἀποδεικνύεται ὅτι εἶναι ἓνας ἄνθρωπος ἐκλεκτός που προκαλεῖ ἓνα μοναδικό θαυμασμό γιατί σύμφωνα με τὸ λόγο του Χριστοῦ «ουδέ ἐν τῷ Ἰσραὴλ τοσαύτην πίστιν εὔρον».

Και στην περίπτωση αὐτὴ τὸ θαῦμα εἶναι καρπὸς τῆς πίστεως του ἀνθρώπου που βρίσκεται σε ἀνάγκη και ζητᾶ ἀπὸ τὸ Χριστό να ἐπέμβει για να λυτρωθεῖ, ἔστω κι αν ἡ ωφέλεια του θαύματος ἀναφέρεται σε

κάποιο άλλον από το πρόσωπο που το ζητά. Από εδώ φαίνεται η μεγάλη αξία της προσευχής μας για τα πρόσωπα που αγαπούμε. Γι' αυτό η προσευχή μας για τους άλλους είναι απαραίτητη, είναι έκφραση της πίστης μας στο Χριστό ότι η δύναμη του Θεού είναι πάντοτε μεγαλύτερη από τη δύναμη της κακίας των κακών ανθρώπων. Στη Καινή Διαθήκη τονίζεται με σαφήνεια «ότι πολύ ισχύει δέησις δικαίου ενεργουμένη», ακούει δηλαδή ο Θεός τις προσευχές κάποιου όταν είναι δίκαιος, με την έννοια ότι, όπως τονίζεται στην αγία Γραφή «αμαρτία εστίν το αδικεῖν».

Όταν λέμε ότι πιστεύω σε κάποιον σημαίνει ότι τον εμπιστεύομαι («πιστεύω τω φίλω» λέγαμε στα σχολεία πριν να μας καταργήσουν το μάθημα των Αρχαίων για όλους τους μαθητές και μαθήτριες). Έτσι στη περίπτωση του εκατόνταρχου το μεγαλείο της πίστεως του στον Ιησού Χριστόν φαίνεται από το μέγεθος της εμπιστοσύνης του στο πρόσωπο του Χριστού, όπου πιστεύει ακράδαντα όχι μόνο η παρουσία του Χριστού κοντά στον άρρωστο δούλο θα επιφέρει τη θεραπεία του, αλλά ότι και ο απλός λόγος του ακόμη μπορεί να το θεραπεύσει. Γι' αυτό και ο Χριστός θαυμάζοντας τη μεγάλη του πίστη, του είπε «ύπαγε, και ως επίστευσας γεννηθήτω σοι». Και πραγματικά, από την στιγμή εκείνη, σύμφωνα με την μαρτυρία του Ευαγγελιστή Ματθαίου, ο Παραλυτικός δούλος του εκατόνταρχου έγινε καλά.

Η πίστη του εκατόνταρχου δημιουργείται από την αγάπη του προς τον συνάνθρωπό του, που στην προκειμένη περίπτωση εκφράζεται με το άμεσον ενδιαφέρον του για την θεραπεία του δούλου του, ο οποίος έστω και δούλος δεν παύει να είναι δημιούργημα κατ' εικόνα Θεού, παιδί του Θεού, γι' αυτό και αδελφός μας.

Ανάμεσα στα άλλα προσόντα που διέκριναν τον Ρωμαίο εκατόνταρχον ήταν και το ταπεινό του φρόνημα, ήταν άνθρωπος ταπεινός. Άλλωστε αυτό που τον οδηγεί στην ομολογία της αναξιότητας του να φιλοξενήσει στο σπίτι του τον Ιησού είναι το ταπεινό του φρόνημα Κύριε, «οὐκ εἰμὶ ἰκανός ἵνα μου ὑπὸ τὴν στέγην εἰσέλθῃς». Η διαπίστωση αυτή του εκατόνταρχου δεν γίνεται βέβαια λόγω ακαταλληλότητας του σπιτιού του, αλλά διότι έχει συναίσθηση της προσωπικής του αναξιότητας σε σχέση με το πρόσωπο του Ιησού Χριστού. Και το πιο σημαντικό είναι ότι αναγνωρίζει κι ομολογεί και γνωστοποιεί την αναξιότητα του δημόσια.



Είναι γνωστόν από την κοινή πείρα, όταν μας συμβεί κανένα κακό, μια ασθένεια, ένα δυστύχημα, μια αναποδιά, είμαστε έτοιμοι να δηλώσουμε δημόσια και έμπρακτα την μικρότητα μας και την αναξιοσύνη μας. Αυτό που ακριβώς έκανε κι ο Ρωμαίος εκατόνταρχος και δικαιώθηκε.

Εμείς τι κάνουμε σε τέτοιες περιπτώσεις; Μένουμε στα λόγια ή προχωρούμε στα έργα, κάνουμε δηλαδή αυτό που γνωρίζουμε ότι είναι σωστό και καλό, ή απλώς έχουμε στην αρχή την καλή διάθεση και τον ενθουσιασμό και μετά δεν κάνουμε τίποτα που μπορεί να μας αλλάξει τη ζωή και να μας φέρει πιο κοντά στον Θεό. Τις περισσότερες φορές μένουμε στα λόγια μέχρι που να συμβεί το ίδιο.

Είναι γι' αυτό που είναι τιμή και δόξα σ' αυτούς που μένουν πιστοί και συνεπείς ως το τέλος, όχι μόνο γιατί έτσι μιμούνται τις αρετές του Ρωμαίου εκατόνταρχου, αλλά κι επειδή έτσι εκφράζουν έμπρακτα την πορεία τους προς την Μετάνοια που μας ζητά επίμονα ο λόγος του Θεού για να μπορέσουμε να εισέλθουμε στην Βασιλεία των Ουρανών. «Μετανοείτε ήγγικε γαρ η Βασιλεία των Ουρανών».

Σ' αυτή την κατεύθυνση όμως ακολουθούν ελάχιστοι, οι εκλεκτοί, γιατί συνήθως η υπερβολή που δίνουμε στις υλικές αξίες, η οικονομική άνεση, τα κοσμικά προσόντα, η δόξα του κόσμου κι αμαρτωλά πάθη,

χωρίς να το συνειδητοποιούμε μας παρέχουν ένα συναίσθημα υπεροχής έναντι των άλλων ανθρώπων, που τους θεωρούμε κιόλας πιο αδύνατους από μας σε όλα. Φαινομενικά το συναίσθημα αυτό μας ικανοποιεί γιατί μας τροφοδοτεί με ένα εφησυχασμό που μας κάνει να νοιώθουμε άνετα κι ανώτεροι. Στη πραγματικότητα όμως ζούμε μέσα στην αυταπάτη που εκφράζεται με τη λήθη των ορίων μας. Αυτή η αυταπάτη έστω και αργά συνειδητοποιείται μέσα από τα γεγονότα της ζωής μας όταν κάνουμε λάθη που δυσκολευόμαστε να πιστέψουμε ότι τα κάναμε εμείς. Τα προβλήματα όμως που μας περιβάλλουν μαρτυρούν επίμονα το αντίθετο. Την αυταπάτη μας τη δημιουργούμε οι ίδιοι. Ό,τι σπείρουμε θερίζουμε. Τα προβλήματα που μαστίζουν την κοινωνία μας τα δημιουργούμε οι ίδιοι είτε με τη συμμετοχή μας στη δημιουργία τους, είτε με τη ανοχή μας στις κοινωνικές αδικίες που επιτρέπουμε να διαπράττουν οι άνομοι, οι άδικοι κι οι εκμεταλλευτές κι οι απατεώνες.

Μπορεί κάποιος να τα αποφύγει όλα αυτά, μόνο αν έχει ταπεινό φρόνημα, που σύμφωνα με την χριστιανική αντίληψη αποτελεί και το θεμέλιο της πνευματικής ζωής. Ο άνθρωπος που ζει πνευματικά δεν ξεχνά τα όρια του, κι όταν δεν ξεχνά τα όρια σου τα λάθη σου ή τα προλαμβάνεις και τα αποφεύγεις ή τουλάχιστον περιορίζονται στο ελάχιστον βρίσκοντας τη δύναμη με τη βοήθεια του Θεού να τα αντιμετωπίσεις με τις καλύτερες δυνατές λύσεις ή τουλάχιστον τις λιγώτερο οδυνηρές λύσεις.

Γι' αυτό το λόγο καμιά αρετή δεν μπορεί να έχει αξιολογικό περιεχόμενο χωρίς την ταπεινοφροσύνη. Όλοι οι καρποί της πνευματικής ζωής όπως είναι η αγάπη, η αλήθεια, η πίστη, η προσευχή, η μετοχή μας στη μυστηριακή ζωή της Εκκλησίας χάνουν το νόημα τους όταν δεν στηρίζονται στο ταπεινό φρόνημα. Γιατί, από τη στιγμή που μια αρετή γίνεται «προς το θεαθήναι τοις ανθρώποις» και υπηρετεί την υποκρισία και την ατομική και εγωϊστική προβολή, παύει να έχει Χριστολογικό περιεχόμενο και κατά συνέπεια κάποιο πνευματικό κίνητρο που να μας οδηγεί στην εν Χριστώ σωτηρία.

Ο άνθρωπος που είναι ταπεινός αδειάζει τα εγωϊστικά στοιχεία που έχει μέσα του και έτσι αντιμετωπίζει τον εγωκεντρισμό του αποτελεσματικά και νικηφόρα. Τότε ο πνευματικός άνθρωπος με το δυναμικό όπλο

του ταπεινού φρονήματος γκρεμίζει τείχη που τον χωρίζουν από την επαφή του με την κοινωνία του με τους ανθρώπους και το Θεό.

Με τον τρόπο αυτό ο αγωνιζόμενος άνθρωπος ξεφεύγει από τον κίνδυνο της απομόνωσής του, παύει πλέον να απολυτοποιεί τον εαυτό του μέσα στον χώρο που ζει, έχει συναίσθηση των ορίων του, δεν περιφρονεί τους συνανθρώπους του που συναντά στο περιβάλλον του γιατί ξέρει ότι τους έχει ανάγκη, όχι για να τόσο για να τον βοηθήσουν, όσο για να εκδηλώσει ο ίδιος την αγάπη του προς αυτούς, γιατί μόνο μέσα από την αγάπη μας προς τον κάθε άνθρωπο θα μπορέσουμε να φθάσουμε στο δρόμο της αγάπης του Θεού.

Αυτό ακριβώς έκανε κι ο Ρωμαίος εκατόνταρχος. Μέσα από την αγάπη του προς τον δούλο του έφθασε στην αγάπη του Χριστού. Γι' αυτό με την αγάπη μας προς τους άλλους μεταμορφωνόμαστε σε οικοδόμους της κοινωνίας που πασχίζουν με την κοινωνική τους προσφορά να μεταβάλουν τον κόσμο σε βασιλεία του Θεού.

Τότε ο άνθρωπος που κινείται μέσα σ' αυτή την κατεύθυνση γίνεται μιμητής Χριστού, γίνεται πραγματικός Χριστιανός, γιατί χριστιανός δεν είναι απλώς όποιος έτυχε να βαπτισθεί από μικρός, αλλά όποιος το επιβεβαιώνει μέσα από τη συνέπεια της ζωής του να ζεί σύμφωνα με τις θείες εντολές του Χριστού, έτοιμος να θυσιάζει τη ζωή του για να προστατεύει τα ανθρώπινα δικαιώματα όλων εκείνων των ανθρώπων που αδικούνται και υποφέρουν.

Πηγή : <https://www.pemptousia.gr/>